SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 2526

SPRAWOZDANIE
KOMISJI SPRAWIEDLIWOŚCI I PRAW CZŁOWIEKA

o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2480)

Marszałek Sejmu – zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu skierował w dniu 7 maja 2018 r. powyższy projekt ustawy do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka – do pierwszego czytania.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu ustawy na posiedzeniach w dniu 8 maja 2018 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Komisja – zgodnie z art. 43 ust. 3 regulaminu Sejmu – przedstawia, na żądanie wnioskodawców, następujący **wniosek mniejszości**:

odrzucić projekt ustawy

– poseł B. Budka
– **poseł K. Gasiuk-Pihowicz**

Warszawa, dnia 8 maja 2018 r.

Przewodniczący Komisji
i sprawozdawca

/-/ Stanisław Piotrowicz

Projekt

U S T A W A

z dnia …… 2018 r.

o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw[1)]

Art. 1. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 23, 106, 138 i 771) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 106i:
   a) § 1 otrzymuje brzmienie:
      „§ 1. Asesorów sądowych mianuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na czas nieokreślony, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.”,
   b) użyte w § 2 i 3 w różnym przypadku wyrazy „Minister Sprawiedliwości” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej”,
   c) uchyla się § 7,
   d) § 8 otrzymuje brzmienie:
      „§ 8. Asesor sądowy pełni obowiązki sędziego przez okres 4 lat od dnia objęcia stanowiska asesorskiego.”,
   e) uchyla się § 9;
2) w art. 106k w § 2 uchyla się pkt 1.

Art. 2. W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5 i 650) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:
   „b) kontrolę nadzwyczajną prawomocnych orzeczeń sądowych w celu zapewnienia ich zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej przez rozpoznawanie skarg nadzwyczajnych;”;
2) w art. 37:
   a) w § 1 uchyla się zdanie drugie,

[1)] Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa.

b) po § 1 dodaje się § 1a i 1b w brzmieniu:

„§ 1a. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, przed wyrażeniem zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Najwyższego, zasięga opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Krajowa Rada Sądownictwa przekazuje Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej opinię w terminie 30 dni od dnia wystąpienia przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o przedstawienie tej opinii. W przypadku nieprzekazania opinii w terminie, o którym mowa w zdaniu drugim, uznaje się, że Krajowa Rada Sądownictwa wydała opinię pozytywną.

§ 1b. Sporządzając opinię, o której mowa w § 1a, Krajowa Rada Sądownictwa bierze pod uwagę interes wymiaru sprawiedliwości lub ważny interes społeczny, w szczególności racjonalne wykorzystanie kadr Sądu Najwyższego lub potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych izb Sądu Najwyższego.”,

c) w § 3:

– zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może wyrazić zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Najwyższego w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania opinii Krajowej Rady Sądownictwa, o której mowa w § 1a, albo upływu terminu na przekazanie tej opinii.”,

– dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„W przypadku niezakończenia postępowania związanego z dalszym zajmowaniem stanowiska sędziego Sądu Najwyższego po ukończeniu wieku, o którym mowa w § 1, sędzia pozostaje na stanowisku do czasu zakończenia tego postępowania.”;

3) w art. 89:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, od prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego lub sądu wojskowego kończącego postępowanie w sprawie może być wniesiona skarga nadzwyczajna, o ile:

1) orzeczenie narusza zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji lub
2) orzeczenie w sposób rażący narusza prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, lub
3) zachodzi oczywista sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego

– a orzeczenie nie może być uchylone lub zmienione w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia.”,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli zachodzą przesłanki wskazane w § 1, a zaskarżone orzeczenie wywołało nieodwracalne skutki prawne, w szczególności jeżeli od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia upłynęło 5 lat, a także jeżeli uchylenie orzeczenia naruszyłoby międzynarodowe zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy ogranicza się do stwierdzenia wydania zaskarżonego orzeczenia z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności, z powodu których wydał takie rozstrzygnięcie, chyba że zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji przemawiają za wydaniem rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 91 § 1.”;

4) w art. 94 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli skarga nadzwyczajna dotyczy orzeczenia zapadłego w wyniku postępowania, w którego toku orzeczenie wydał Sąd Najwyższy, sprawę rozpoznaje Sąd Najwyższy w składzie 5 sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz 2 ławników Sądu Najwyższego.”;

5) w art. 115:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Skarga nadzwyczajna od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, które uprawomocniło się przed wejściem w życie niniejszej ustawy, może być wniesiona przez Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich. Przepisu art. 89 § 2 nie stosuje się.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli zachodzą przesłanki wskazane w art. 89 § 1, a zaskarżone orzeczenie wywołało nieodwracalne skutki prawne, w szczególności jeżeli od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia upłynęło 5 lat, a także jeżeli uchylenie orzeczenia naruszyłoby międzynarodowe zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy ogranicza się do stwierdzenia wydania zaskarżonego orzeczenia z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności, z powodu których wydał takie rozstrzygnięcie, chyba że zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji przemawiają za wydaniem rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 91 § 1.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2018 r. poz. 624) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 33a:
   a) w ust. 11 wyrazy „Ministrowi Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Krajowej Radzie Sądownictwa”,
   b) dodaje się ust. 14 i 15 w brzmieniu:

„14. Krajowa Rada Sądownictwa w terminie dwóch miesięcy od dnia przedstawienia listy, o której mowa w ust. 1, i informacji, o których mowa w art. 32a ust. 1, może zgłosić sprzeciw wobec mianowania egzaminowanego aplikanta aplikacji sędziowskiej na asesora sądowego.

15. W przypadku braku sprzeciwu, o którym mowa w ust. 14, albo uchylenia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa wyrażającej sprzeciw, Krajowa Rada Sądownictwa niezwłocznie przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o mianowanie na stanowisko asesora sądowego wraz ze wskazaniem wybranego miejsca służbowego asesora sądowego.”;

2) w art. 33b:
   a) w ust. 9 wyrazy „Ministrowi Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Krajowej Radzie Sądownictwa”,
   b) dodaje się ust. 10 i 11 w brzmieniu:

„10. Krajowa Rada Sądownictwa w terminie dwóch miesięcy od dnia przedstawienia listy, o której mowa w ust. 3, i informacji, o których mowa

w art. 32a ust. 1, może zgłosić sprzeciw wobec mianowania egzaminowanego aplikanta aplikacji prokuratorskiej na asesora sądowego.

11. W przypadku braku sprzeciwu, o którym mowa w ust. 10, albo uchylenia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa wyrażającej sprzeciw, Krajowa Rada Sądownictwa niezwłocznie przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o mianowanie egzaminowanego aplikanta aplikacji prokuratorskiej na stanowisko asesora sądowego wraz ze wskazaniem wybranego miejsca służbowego asesora sądowego.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 389) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1 pkt 2a otrzymuje brzmienie:

„2a) przedstawianie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosków o mianowanie egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej na stanowiska asesorów sądowych w sądach powszechnych;”;

2) po art. 44a dodaje się art. 44b w brzmieniu:

„Art. 44b. Rada przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej uchwałę zawierającą wniosek o mianowanie na stanowisko asesora sądowego w sądzie powszechnym wraz z uzasadnieniem. Do uchwały dołącza się dokumentację postępowania w sprawie.”.

Art. 5. Oświadczenia, o których mowa w art. 37 § 1 oraz art. 111 § 1 ustawy zmienianej w art. 2, nierozpatrzone przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej niezwłocznie przekazuje do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa. Krajowa Rada Sądownictwa przedstawia opinię w terminie 30 dni od dnia wystąpienia przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o przedstawienie tej opinii. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może wyrazić zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Najwyższego w terminie 60 dni od dnia otrzymania opinii Krajowej Rady Sądownictwa albo upływu terminu na przekazanie tej opinii. Przepisy art. 37 § 2–4 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio.

Art. 6. 1. Do skarg nadzwyczajnych wniesionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 89 § 1 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu dotychczasowym.

2. Do skarg nadzwyczajnych wniesionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, przepisu art. 115 § 1a ustawy zmienianej w art. 2 nie stosuje się.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.